

„Přežije-li kultura, přežije národ.“

– Jan Mládek

TISKOVÁ ZPRÁVA

JAN MERTA – MUZEUM

Vernisáž 21. února 2020 v 19 hodin

22. 2. – 24. 5. 2020

Museum Kampa připravilo na konec zimní sezóny a na jaro výstavu respektovaného českého malíře Jana Mertu. Ačkoli budou prezentovány obrazy zcela nové, aktuálně dokončené nebo dosud v Praze nevystavené, výstava pracuje s muzealitou, kvalitou času, uznání či vážnosti, jež se pojí s dlouholetou přítomností autora na umělecké scéně.

V souboru jsou silně zastoupené portréty, vedle Styčných důstojníků, Daniila Charmse, Lenky a Leonarda, bude vystaven i autoportrét umělce. Znovu a jinak se setkáme s podobiznou zakladatelky Musea Kampa, ambasadorky umění Medy Mládkové. Obraz byl součástí oslav jejího století, ale v mezidobí prošel malířovým ateliérem a změnil se.

Museum v Museu

V plynoucím čase veškerá umělecká díla – horší i ta nejlepší – „zmuzeální“, prostě si na ně zvykneme. Je jedno, jestli jsou vystavena v muzeu, uložena v nějakém depozitáři, jestli jsou v péči sběratele, nebo třeba na síti. Nás zajímá – a mě jako stárnoucího malíře o to víc –, na co si stejně úplně zvyknout nelze, co vlastně nás na nich vzrušuje a co stojí za veškerou tu „nesmyslnou“ námahu, která dává současnému, ale i dávno minulému umění ožít a znovu a znovu ho vrací do hry.

Jan Merta, 15. ledna 2020

JAN MERTA – MUZEUM

Muzealitou je označován specifický poznávací a hodnotící vztah ke skutečnosti (k realitě, ke světu...).

Jiří Žalman

Malíř je profesionální analytik vizuálního vnímání. Michael Baxandall

Vystavené obrazy patří do dosud poslední etapy Mertovy práce, včetně plátna nazvaného *Nedělní výlet (Leonardo)*, které vznikalo už od roku 1982. Tvůrčí metoda Jana Mertu by se dala přirovnat k metodě Cézannově. Ani otec moderní malby nepouštěl obrazy z ateliéru předčasně a teprve po sto padesáti sezeních byl konečně spokojen s náprsenkou u košile Ambroise Vollarda. Čas darovaný obrazům, promyšlení smyslu a modelace tvarů v ploše skrze barvu jsou u Jana Mertu stejně jako u Paula Cézanna jasně patrnou kvalitou. Každý dotek štětce je na svém místě, každá barva se rozvíjí v tom jediném možném odstínu. Budovat obraz roky znamená směřovat od náhodného k univerzálnímu.

Malíř obrazy nachází v reálném světě, objevují se skrze sny, vzpomínky, okamžiky vhledu, intuice a vize. Malba je spirituální a tělesná zároveň, vzniká v kritickém a současně meditativním procesu zvažování, tázání se po tom, co činí malbu, obraz, uměleckou výpověď srozumitelnou, univerzální, skutečnou. V tomto ohledu můžeme Jana Mertu považovat za pokračovatele duchovní tradice díla Františka Kupky nebo Jana Zrzavého.

Výstava je sestavena ze tří okruhů obrazů: portrétů, krajin a událostí. Portrétovaní jsou vždy výjimečnými osobnostmi, některé známe z reálného života (*Lenka v bílé, Meda*), jiní zastupují jistou obecnost (*Sestřička*), legendu (*Nedělní výlet – Leonardo, Obrácený Daniil Charms*) či tajemství (*Styčná důstojnice*). Spojení portrétu s uniformou přispívá k charakteristice zprostředkující mise, poslání andělů či prostředníků. Krajiny jsou místem události, zážitku, prozření (*Jitro skládky, Hory, Bajka o svitu a stínu, Školní výlet*), avšak děj je spíše v očekávání, tušení, nejistém rozpoznání (*Boty*), co je ztracené, opuštěné, pozapomenuté, může být svědkem zázraku. Katastrofické příhody v interiéru (*Temný výboj v depozitáři, Blesk v ateliéru*) jsou noční můrou pro sběratele, paměťové instituce, správce a vlastníky cenných a nenahraditelných uměleckých děl. Obrazy v těchto obrazech levitují za přítomnosti nekontrolovatelné energie. Nejde ale o nic nepředstavitelného,

„Přežije-li kultura, přežije národ.“

– Jan Mládek

elektrický výboj vzniká za vysokého napětí, bez uzemnění – a skutečně významné obrazy napětí vyzařují a jistě jsou nabitě různými potenciály. Z pozice umělecké tvorby můžeme výboj a blesk považovat za zážeh inspirace.

Zvláštní kategorií jsou příběhy o vztahu světla a stínu (*Bajka o svítu a stínu, Bajka o šerosvítu, Lampa*). Malíř dobře ví, že mezi nocí a dnem existuje mezičas, kdy se tvary a barvy překvapivě rychle mění, až se zdá, že on-line sledujeme animovaný film, bajku o proměně, fenomenologickou etudu, epos o dobytí jitra. Taková malba nikdy neomrzí.

Text: Martina Vítková

Jan Merta (1952) absolvoval Střední odbornou školu výtvarnou v Praze, takzvanou Hollarku. Na pražské Akademii výtvarných umění pokračoval až o téměř deset let později, v letech 1981–1987. Mezitím vystřídal řadu občanských povolání. V osmdesátých letech se účastnil *Konfrontací* a zásadních vystoupení postmodernistické generace, od té doby vystavuje doma i v zahraničí. V devadesátých letech byla jeho práce zařazena do kontextu výstav *Zkušební provoz a Snížený rozpočet*. Je vnímán jako malíř, který překročil hranice své doby, jeho obrazy jsou membránami mezi těkavostí, plynutím a prchavostí času a trváním věcí a jevů. Názvy některých svých výstav Merta sofistikovaně provokuje (*Milovníci umění, Výstava, Galerie, Muzeum, Mým Jihomoravanům, Mým Pražanům k šedesátinám*). Zabývá se vztahem uměleckého a okolního světa (*70 % umělce, 30 % tramvajáka*), uvažuje o hranicích umění a možnostech jeho percepcí. Kriticky se vyslovuje ke stavu společnosti (*Morality, Stockhausenova symfonie*), ale současně využívá k potěše, úvaze i usebrání hédonické kvality malby (*Nová krása starých soust, Slasti, Předkrm, Dezert*).

Jan Merta – Muzeum 22. 2. – 24. 5. 2020

Kurátoři: Martina Vítková a Jan Merta
Doprovodný program:

- 14. 3. Rodinná dílna s Janem Mertou, od 15 hodin
- 24. 3. a 14. 5. Komentovaná prohlídka výstavy Muzeum s malířem Janem Mertou, od 18 hodin
- 21. 4. Koncert Pavla Zlámala ve výstavě Jana Mertou v 19 hodin

Další informace:

[Museum Kampa – Nadace Jana a Medy Mládkových](#)

U Sovových mlýnů 2, 118 00 Praha 1

tel.: 257 286 144, m: 724 22 88 38

e-mail: jana.pelouchova@museumkampa.cz

Otevřeno denně od 10 do 18 hodin

www.museumkampa.cz

Generální partner Musea Kampa
General Partner of Museum Kampa

Hlavní partner Musea Kampa
Main Partner of Museum Kampa

Partneři Musea Kampa
Partners of Museum Kampa

Mediální partneři Musea Kampa
Media Partners of Museum Kampa

